

Prima instanță: Judecătoria Buiucani mun. Chișinău
Judecător: N. Simciuc
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: M. Anton, A. Panov, E. Clim

Dosarul nr. 2ra-3360/14

DECIZIE

10 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul Iulia Sîrcu
Judecători Valentina Clevadi, Tamara Chișca-Doneva,
Iuliana Oprea, Ion Druță

examinînd recursul declarat de către avocatul Guțcal Rodica în interesele
lui Roșca Iurie,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Roșca
Iurie împotriva Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule,
Compania de Asigurări „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni,
intervenient accesoriu Safin Ruslan, privind încasarea prejudiciului,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2014, prin care a
fost casată integral hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 iulie
2012, fiind emisă hotărîre nouă,

c o n s t a t ă :

La 28 aprilie 2011, Roșca Iurie a depus o cerere de chemare în judecată
împotriva Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule și CA „Moldova
Astrovaz” SA, intervenient accesoriu Safin Ruslan, solicitînd încasarea din
contul Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule și CA „Moldova
Astrovaz” SA în mod solidar în beneficiul reclamantului a sumei de 426 210,41
lei, dintre care 361 195,27 lei cu titlu de despăgubire de asigurare și 65 015,14
lei cu titlu de penalitate.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 11 octombrie 2010 pe
traseul Chișinău-Anenii Noi, în preajma s. Chetrosu Puhoi, a avut loc un
accident rutier în care au fost implicate automobilele de model „Volkswagen
Passat” cu numărul de înmatriculare EAJ 015 LT, condus de Safin Ruslan,
recunoscut vinovat de producerea accidentului rutier prin procesul-verbal cu
privire la contravenție din 12 octombrie 2010, care deținea asigurare de
răspundere civilă auto externă „Carte Verde”, eliberată de o companie
lituaniană - GJENSIDGE, nr.LT/14/BB5113953. valabilă pe perioada 23

septembrie 2010 – 22 octombrie 2010, și automobilul de model „BMW 528” cu numărul de înmatriculare KAK 194, condus de Roșca Iurie.

Mai indica reclamantul că la 18 octombrie 2010 a depus la Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule o cerere de despăgubire care, prin scrisoarea nr. LT/878/10 din 18 octombrie 2010 a indicat că responsabil pentru regularizarea cauzai a fost împuternicită CA „Moldova-Astrovaz” SA, care contrar prevederilor Legii 414-XVI nu a regularizat cauza în termenii stabiliți de Lege, și anume în 3 luni, motiv pentru care sunt aplicabile prevederile art. 6 alin. (6) al Legii 407.

Menționează reclamantul că potrivit expertizei auto-merceologice realizate de acesta suma despăgubirii constituie 361 195,27 lei, iar penalitatea pentru 180 zile constituie 65 015,14 lei.

Prin cererea din 11 aprilie 2012 reclamantul și-a înaintat pretențiile către CA Moldova Astrovaz” SA, intervenienți accesorii Safin Ruslan și Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, și a solicitat încasarea din contul CA „Moldova-Astrovaz” SA în beneficiul reclamantului a sumei de 426 210,41 lei, ce constă din 361 195,27 lei cu titlu de despăgubire de asigurare și 65 015,14 lei cu titlu de penalitate.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 iulie 2012 acțiunea a fost admisă, s-a încasat din contul CA „Moldova-Astrovaz” SA în beneficiul lui Roșca Iurie despăgubirea de asigurare în mărime de 361 195,27 lei, penalitate în mărime de 65 015,14 lei și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 12 000 lei, iar în total suma de 438 210 lei, precum și taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 12 786,31 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2014, a fost admis apelul declarat de CA „Moldova-Astrovaz” SA, casată hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 iulie 2012, fiind pronunțată o nouă hotărîre, prin care acțiunea s-a respins ca neîntemeiată. S-a încasat din contul lui Roșca Iurie în beneficiul CA „Moldova-Astrovaz” SA taxa de stat pentru depunerea cererii de apel în sumă de 9 589 lei.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 30 iulie 2014, avocatul Guțcal Rodica (mandat nr. 0189568) în interesele lui Iurie Roșca a declarat recurs, solicitînd casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe. Se solicită încasarea de la CA „Moldova-Astrovaz” CA în beneficiul lui Roșca Iurie taxa de stat 6 393,15 lei.

În motivarea recursului recurentul a indicat că decizia instanței de apel este ilegală, fiind emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural. Consideră recurentul că instanța de apel a apreciat arbitrar probele anexate la materialele cauzei, prin urmare concluziile instanței de apel referitor la inexistența probelor ce demonstrează producerea accidentului rutier, sunt incorecte.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Avînd în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 11.06.2014 (f.d. 239 vol. I), recursul se consideră declarat în termen.

La 24 noiembrie 2014, CA „Moldova-Astrovaz” SA a prezentat referință pe marginea recursului declarat, solicitînd declararea acestuia inadmisibil.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) CPC, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 26 noiembrie 2014, recursul a fost declarat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC prezentul recurs se examinează fără prezența părților.

Examinînd argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și referința prezentată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, *„Instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe”*.

Colegiul consideră că decizia instanței de apel este ilegală, și urmează a fi casată reieșind din următoarele:

Din materialele cauzei rezultă că la 11 octombrie 2010, pe traseul Chișinău-Anenii Noi, în preajma s. Chetrosu Puhoi, a avut loc un accident rutier în care au fost implicate automobilele de model „Volkswagen Passat” cu numărul de înmatriculare EAJ 015 LT, condus de Safin Ruslan, care deținea asigurare de răspundere civilă auto externă „Carte Verde”, eliberată de o companie lituaniană - GJENSIDGE, nr. LT/14/BB5113953. valabilă pe perioada 23 septembrie 2010 - 22 octombrie 2010, și automobilul de model „BMW 528” cu numărul de înmatriculare KAK 194, condus de Roșca Iurie.

În legătură cu accidentul menționat, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție din 12 octombrie 2010. Safin Ruslan a fost recunoscut vinovat de producerea accidentului rutier, fiindu-i aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 50 u.c. (f.d. 18-19 vol. I). Decizia privind aplicarea sancțiunii administrative nu a fost contestată de către contravenient.

Conform art. 18 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, *„La producerea accidentului de autovehicul, asiguratul sau utilizatorul de autovehicul este obligat să notifice **organele poliției sau alte organe de drept despre accidentul de autovehicul imediat după producerea lui, cerînd întocmirea actelor referitor la cauzele și circumstanțele producerii accidentului, precum și la consecințele lui**”*

Conform art. 19 alin. (1) lit. b) din aceeași lege, *„După ce a luat cunoștință de producerea accidentului, asiguratorul este obligat să solicite **organelor și instituțiilor competente** (poliția, unitățile de pompieri,*

procuratura sau instituțiile medicale) **informații despre accident și consecințele lui**, stipulate la art. 21 alin.(3) lit. a) ”.

Conform art. 37 alin. (1) din legea menționată, „**Organul de poliție, altă autoritate publică competentă să constate și să cerceteze accidentul de autovehicul** vor prezenta în termen de 15 zile lucrătoare, la cererea asiguratorului, asiguratului și/sau a persoanei păgubite, acte și date referitor la cauzele și împrejurările producerii accidentului necesare stabilirii despăgubirilor.”

Reieșind din sensul normelor legale citate, Colegiul menționează că organele poliției sunt competente în a constata cauzele și circumstanțele producerii accidentului. Prin urmare, procesul-verbal întocmit de către organul menționat reprezintă un act constatator, care întrunește condițiile cu privire la relevanță și admisibilitate a probelor prevăzute la art. 121 și 122 CPC. Astfel, Colegiul constată că instanța de apel respingând proba respectivă, a încălcat regulile de apreciere a probelor prevăzute la art. 130 CPC. Astfel, concluziile acestuia privind netemeinicia pretențiilor reclamantului sunt lipsite de careva suport factic.

Colegiul menționează că procedura de reparare a prejudiciului cauzat persoanelor păgubite în Republica Moldova de către deținători de certificate de asigurare „Carte Verde” emise de organizații de asigurare din străinătate, este reglementată atât de Regulamentul General al Consiliului Birourilor cât și de Legea 414 din 22 decembrie 2006.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, „*limite teritoriale de acoperire ale asigurării de răspundere civilă auto (în continuare - limite teritoriale de acoperire ale asigurării) - teritoriul Republicii Moldova (asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă) și teritoriul statelor ale căror birouri naționale sînt parte la Acordul dintre birourile naționale de asigurări ale statelor membre ale Spațiului Economic European și ale altor state asociate, semnat de Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule (asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă)*”.

Conform art. 2 alin. (4) din Regulamentul General al Consiliului Birourilor, „*Corespondent: înseamnă orice asigurator sau altă persoană numită de unul sau mai mulți asiguratori, cu aprobarea Biroului țării în care persoana este stabilită, pentru a gestiona și a lichida cererile de despăgubire făcute în urma accidentelor care s-au produs în acea țară și care implică vehicule pentru care asiguratorul sau asiguratorii în cauză au eliberat o poliță de asigurare*”.

Conform art. 3 alin. (1) din Regulament General al Consiliului Birourilor, „*Atunci când este informat despre un accident ce s-a produs pe teritoriul țării pentru care el are competență, care implică un vehicul din altă țară, Biroul, fără a aștepta o cerere formală de despăgubire, va începe să investigheze circumstanțele producerii accidentului. El va înștiința cât mai curând posibil*

asigurătorul care a eliberat Cartea Verde sau Polița de asigurare sau, dacă este cazul, va aviza Biroul interesat despre orice astfel de accident. Orice omisiune de a face acest lucru nu va fi totuși reținută împotriva lui”.

Potrivit art. 3 alin. (2) din Regulament General al Consiliului Birourilor, *„La primirea unei cereri de despăgubire ca urmare a unui accident, în condițiile descrise mai sus, dacă a fost nominalizat un corespondent al asigurătorului, Biroul va trimite cu promptitudine cererea corespondentului astfel încât aceasta să fie gestionată și lichidată în conformitate cu prevederile Articolului 4. Dacă nu există un corespondent nominalizat, Biroul va aviza imediat asigurătorul care a eliberat Cartea Verde sau Polița de asigurare sau, dacă este cazul, Biroul interesat despre faptul că a primit o cerere de despăgubire și că el va gestiona această cerere sau o va da spre gestionare unui agent a cărui identitate o va notifica”.*

Colegiul constată că atât din materialele din dosar cât și din explicațiile părților, rezultă că Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule a încredințat CA „Moldova-Astrovaz” SA regularizarea cererii de despăgubire înaintate de către Roșca Iurie.

Conform art. 34 alin. (1) lit. c) din Legea 414, *„În strictă conformitate cu Regulamentul general al Consiliului Birourilor, Biroul Național administrează și utilizează mijloacele Fondului de compensare, instituit pentru a garanta plata sumelor datorate către persoanele păgubite în Republica Moldova de către deținători de certificate de asigurare „Carte Verde” emise de organizații de asigurare din străinătate”.*

Din materialele cauzei reiese că Roșca Iurie, la 18 octombrie 2010 a înaintat Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule din RM o cerere de despăgubire, în legătură cu accidentul produs (f.d. 11 vol. I).

Conform art. 19 alin. (1) lit. c) din legea nr. 414, *„După ce a luat cunoștință de producerea accidentului, asigurătorul este obligat să examineze bunurile avariate și să încheie, în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii informației despre producerea accidentului de autovehicul, un proces-verbal de constatare a pagubelor”.*

Colegiul constată că la materialele cauzei nu este anexat un careva proces-verbal de constatare a pagubelor, prin urmare, asigurătorul investit cu regularizarea cererii de despăgubire înaintate de către Roșca Iurie nu s-a conformat normei legale enunțate. Astfel, conform art. 21 alin. (2) din Legea 414, *„În cazul în care asigurătorul nu a examinat bunurile avariate și nu a încheiat proces-verbal de constatare a pagubelor în termenul specificat la art.19 alin.(1) lit. c), persoana păgubită este în drept să apeleze la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate pentru constatarea pagubelor, fără a prezenta asigurătorului bunurile avariate”.*

Potrivit raportului realizat de SRL „Salikov Consulting”, în urma accidentului rutier produs la 11 octombrie 2010, automobilului „BMW 528” cu numărul de înmatriculare KAK 194, i-au fost cauzate pagube materiale în sumă de 361 195,27 lei (f.d. 12-15 vol. I).

Din materialele cauzei rezultă că la 14 februarie 2011, Iurie Roșca s-a adresat cu o cerere către CA „Moldova-Astrovaz” SA, care prin scrisoarea nr. 127 din 11 martie 2011 (f.d. 6 vol. I) i-a comunicat că cererea privind achitarea despăgubirii va fi soluționată după finalizarea cercetării de către organele de urmărire penală a tuturor circumstanțelor producerii accidentului în cauză.

Conform art. 28 alin. (1) din Legea 414, *„Asigurătorul este obligat să plătească despăgubirile în termen de 10 zile calendaristice de la data finalizării dosarului de daune și să accepte cererea păgubitului privind modalitatea de plată a despăgubirii”*.

Avînd în vedere că CA „Moldova-Astrovaz” SA nu a încheiat proces-verbal de constatare a pagubelor și pînă în prezent nu a soluționat cererea privind achitarea despăgubirilor de asigurare, Colegiul consideră că instanța de fond corect a constatat caracterul ilegal al acțiunilor CA „Moldova-Astrovaz” SA prin eschivarea de la achitarea despăgubirilor și corect a obligat CA „Moldova-Astrovaz” SA să achite despăgubirea de asigurare în sumă de 361 195,27 lei.

În conformitate cu art. 6 alin. (6) din Legea nr. 407 din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări, *„În caz de încălcare a termenului de plată a indemnizației de asigurare sau a despăgubirii de asigurare din vina asigurătorului, acesta va plăti asiguratului, beneficiarului asigurării și/sau păgubitului, pentru fiecare zi de întârziere, penalitate de 0,1% din suma indemnizației sau despăgubirii”*.

Conform art. 268 lit. a) Cod Civil, *„Se prescriu în termen de 6 luni acțiunile privind încasarea penalității”*.

Avînd în vedere că CA „Moldova-Astrovaz” SA nu a executat obligația cu privire la achitarea despăgubirii de asigurare, Colegiul constată că instanța de fond legal și întemeiat a încasat din contul CA „Moldova-Astrovaz” SA penalitatea de întârziere în sumă de 65 015,14 lei.

Conform art. 94 alin. (1) CPC, *instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată*.

În conformitate cu art. 82 CPC, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii*.

Referitor la solicitarea recurentului privind compensarea cheltuielilor de judecată, Colegiul menționează că urmează a fi încasate din contul intimatului CA „Moldova-Astrovaz” SA în beneficiul recurentului Roșca Iurie cu titlu de cheltuieli de judecată, taxa de stat achitată la depunerea recursului în mărime de 6 393,15 lei (f.d. 1 vol. II).

Cu referire la argumentul recurentului precum că decizia instanței de apel a fost semnată de un judecător care nu a participat la examinarea cauzei, Colegiul consideră că acesta este neîntemeiat și se combate prin materialele din dosar. Procesul-verbal al ședinței de judecată din 29 mai 2014 (228 vol. I) atestă că la examinarea pricinii au participat judecătorii: M. Anton, E. Clim,

A. Panov. De asemenea, prin dispoziția președintelui Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2014 (f.d. 227 vol. I), s-a dispus examinarea cauzelor civile fixate pentru 29 mai 2014 în completul de judecată format din: M. Anton, E. Clim, A. Panov.

Având în vedere cele expuse mai sus, decizia Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2014 este ilegală, probele anexate la materialele cauzei fiind apreciate arbitrar, și urmează a fi casată. Totodată se menține hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 iulie 2012 fiind legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) și art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Guțcal Rodica în interesele lui Iurie Roșca.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2014 și se menține hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 iulie 2012, emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Roșca Iurie împotriva Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule, Compania de Asigurări „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Safin Ruslan, privind încasarea prejudiciului.

Se încasează din contul CA „Moldova-Astrovaz” SA în beneficiul lui Roșca Iurie taxa de stat achitată la depunerea recursului în mărime de 6 393 (șase mii trei sute nouăzeci și trei) lei 15 bani.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Iuliana Oprea

Ion Druță